

Martin Gnesen, Erzbischof

**Fragment: Chronicon pontificum et imperatorum : Universitätsbibliothek
Rostock, Fragm. histor. 3**

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1772544515>

Handschrift   Freier Zugang

Commission

Wismar 1908 Sept. 23.

I

An

die Universitäts-Bibliothek zu Rostock.

Gelegentlich der diesjährigen Pfingstversammlung des Vereins für niederdeutsche Sprachforschung hatte die Universitäts-Bibliothek eine Ausstellung von Handschriften veranstaltet. Darunter befand sich auch Mitteilungen, die Herr Prof. Dr. Borchling mir gemacht hat, ein Doppelblatt eines Wismarschen Stadtbuchs aus der ersten Hälfte des 15. Jhs. Da dies Bruchstück für die Bibliothek nur als Lehrmittel Wert haben kann, dem Wismarschen Ratshaus aber an der Zerrückterwerbung des ihm entfremdeten Stücker gelegen sein muß, so bringe ich einen Austausch in Vorschlag. Das Ratshaus besitzt dazu ein gut erhaltenes Pergamentdoppelblatt an, das aus dem Anfange des 15. Jhs. entstammt und wahrscheinlich einer Handschrift des Martin von Troppan angehört hat. Das Bruchstück umfaßt die Jahre 851-900 und 1101-1150 für die Kaisergeschichte und 901-950 und 1151-1200 für die Papstgeschichte. Der Absatz zum J. 854 beginnt: *Lothowicus imperavit annis XXI. Iste habuit pretium cum Romanis. Hic fuit Lotharii filius, a Sergio papa in regem coronatus et XXI. anno sine patre regnavit.*

Sollte die Bibliothek auf den Tausch nicht eingehen können, so bitte ich um Herleitung des Blattes, um davon Abschrift zu nehmen.

Dr. F. Techer,
Ratshausarchivar.

Mittheilung des von Herrn
Techer getroffen werden
am 27.9.08.
zu fragm. histor. 3

Der Rostocker Universitäts - Bibliothek

überreiche ich hiermit als Gegengabe gegen das
Wismarsche Stadtbeschblatt ein Blatt aus der 14. Markts
von Troppau

Gehorsamst
Dr F Teden,
Ratsarchivar

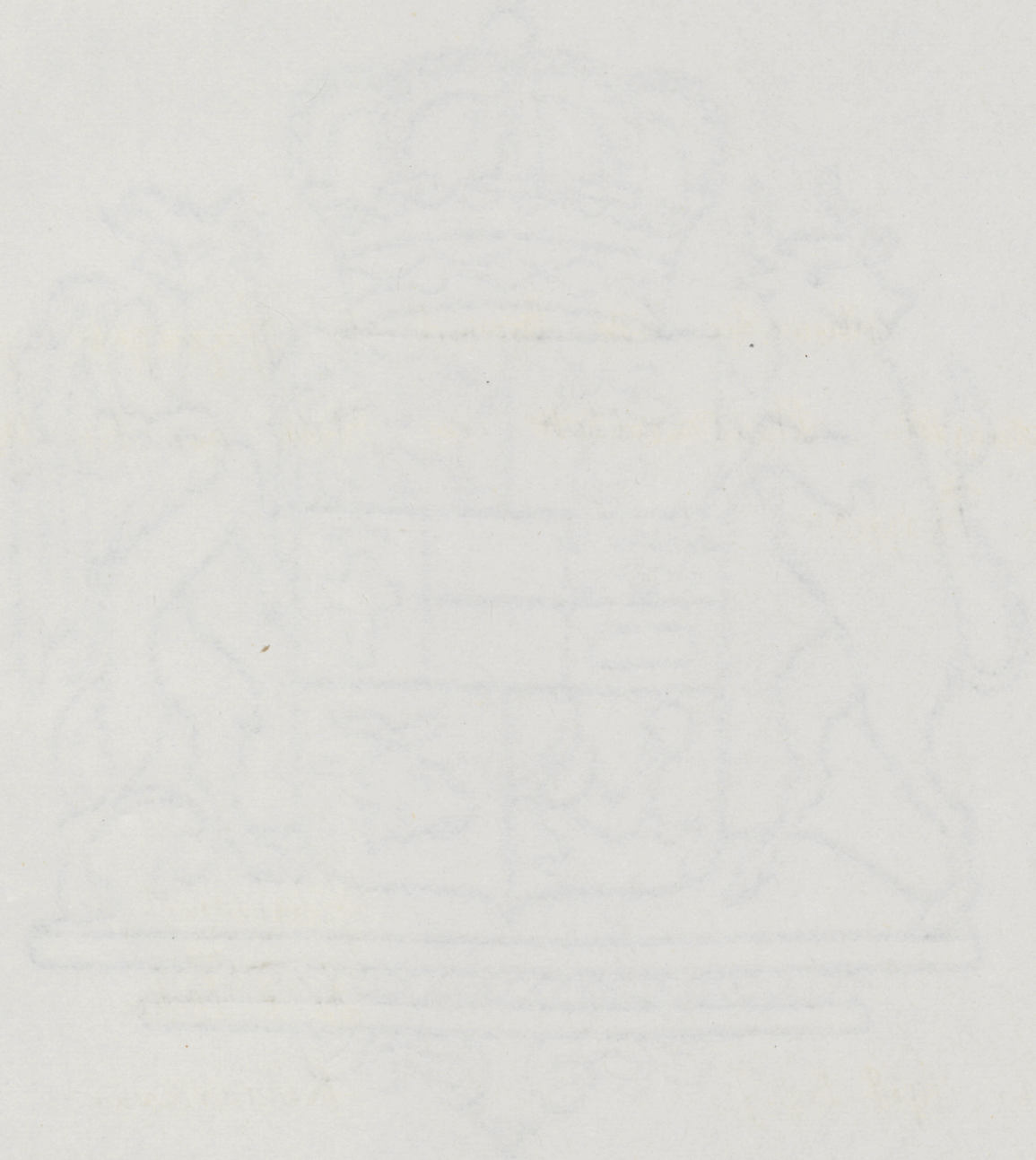
Wismar 19.8 Dez 7.

zu Fragm. histor. 3

Städt. Bibliothek

Städt. Bibliothek

NOR

Handwritten text at the top of the page, likely a title or date, including "Johannes de..." and "1531".

Dech

Dech

Dech

Dech

Dech

Dech

Dech

Dech

Dech

Dech

Dech

Dech

Dech

Dech

Dech

Dech

Dech

Dech

Dech

Dech

Dech

Dech

Dech

Dech

Dech

Dech

Dech

Dech

Dech

Dech

Dech

Dech

Dech

Dech

Dech

Dech

Dech

Dech

Dech

Dech

Dech

Dech

Dech

Dech

Dech

Dech

Dech

Dech

Dech

Dech

Dech

Dech

Dech

Dech

Dech

Dech

Dech

Dech

Dech

Dech

Dech

Ludovicus imperator annis .xxi. hunc hunc plura e romanis. hic fuit lothary filius aigio p i regē coronatus. huius tpe corpa scōy nrm vrbani p. et tjburey altisiodorū dicūt rāllata et cca. lā gmani deposita. Per idē normāni aquitanie tūnos repetentes. andegavi. thuronis. pictavi denastat. Quibz rānūphus dux aquitanie occidens punit. et ceteri a normānis tāq oues a lupis ssumūt. Huius ecā tpe gens danorū angliā denastat regēq pyssimū et xanissimū illi pūnae asynundū capitali sententia pēmpnat. Lod' tpe i bryea ytalie. tribz diebz et tribz noctibz sanguis de celo pluisse f. Huius ludowi ci fili' karulus junior p tres dies i pscencia pīs et optatū vepat e a demoe et i ipa vepitoe fallis e hoc sibi accidisse. qz i pēm pspiratōm tētuerat. ludovicus i ytaliam mox. et karulus patruus ei i yatozē sblinat. Huius ludowici tpe regē francoz karulū domestici curi i filijs afflyat. Na karulus magnus usq ad dyaco natus ordine pnotus p cepit et exequit. pro eo q ad apostasiam pūsus. oī gne vocandi regnū pcurbans alē uilianus effēns fuit. porro alē filioz karulus dū ē quodā fortitudine suā uoluit experiri in caute pemp tus perit.

Karulus imperator imperavit anno .i. d. .ix. huius tpe carmāceni pōdēt ytaliam. hic karulus caluus dēs romā p petat. et iohēm pīm ac romānos p mūnā sibi attēns ipator efficit. et statim a ludowico bellū pat fte suo i pīm. eo q se i sulto iperū vlturpauit. Hic karulus tam i frānqā q i ytaliam mltā monastia pstruxit. et eccias. vlt destructas repavit. Quo tpe comitatus flandrie excedū hūit. Flandria enī an n erat tati nōis. n opulencie sicut m. et a regū francoz forestatus regēbat. Impator ē a galys i ytaliam pget p quēdā uideū sedetia nōie portionatus In alpibz diem clausit extremū. Iste i ppendio monastium sū corneliy fundi unt. hoc opidū cogitauerat facere ad instar pstantinopol. et nōie suo iam apllaueat caropolim.

Karulus imperator qui dicitur grossus vlt junior annis .xv. huius tpe maxia fames fuit se p totā ytaliam. hic gallia et gmania pacifice possidens anno scdo impy sui. a iohē p coronat. hys diebz plus q. v. milia noemānoz a gallicis pūmūt. Cenu noemāni dānis sibi adūctis frānciā et lothoringiā pūgantes igne frop mltas ciuitates pūmūt. hic coloniā. leodm. tungres. ambianis. et treuerim. et q plimas alias. Quz galli et gmani sic se a normānis pagānis oppm enereut. karuli ipatoris auxiliū tuocant. et dū ē manu potenti i noemānos uenit. rex noemānoz fci pace p mātmoniu baptizatus ē. et p ipatozē de lac fonte susceptus. et tādē ē n post ipos de frānciā expellere pcellit eis regiones q ult hycanam erāt q ps vlt hodie dicit noemānia a noemānis. Huius dux noemānoz fuit rubtus qui genuit gillhelmū. gillhelm' ē richard. richard' scdm richard. et roben' guiscardi. hic apuliā. calabriā. et ytaliam denat. venetos qz et alexū ipatozē grecoz supā nit. Qui rubtus genuit gillhelmū not. Karulus v ipator deficiens corpe et spū ab optimatibz regni repndiat. Hic an modicu tpe zelatus. vxore suā pro eo q plus iusto familiarit agēt ē vecellenti epō prestat se nūq ipam pgnouisse. Illa v virginem se ēē glāta. accepto repudio monastium intrauit. Huius diebz gens vngaroz a scia egressa. et p pincenatis propulsa in pannoniā pūmitus venit et erectis inde anaribz ibi usq hodie pmanit. H gens illo tpe adeo inculta fuisse narrat. vt carnibz crudis ad cibū. humano v sanguine vterentur ad potum. quemadmodum et phalangi. qui vltra ruthenos morantur.

Fragm. histor. 3

Benedictus annis. iij. mensibz. ij. et cessavit diebz. vi. natione romanus.

Leo diebz. xl. huc p. xl. dies ordinatois sue xfozus p. hie suis capies 7 i carcem truces p. in alione rapuit p. silatū. An. ē. vij. m. sily p. f. m. sily. a sergio p. p. deponit. 7 i carcem t. i. q. i. m. a. l. o. r. e. t. r. u. d. i. t. u. r.

Xpofozus m. sily. vij. hie de p. p. t. u. e. i. e. c. t. u. s. f. a. c. t. u. s. e. s. t. m. o. n. a. c. h. u. s.

Sergius nat. rom. epe bndco. sed. anis. vij. g. ij. d. xvi. 7 cessavit d. vij. huius epe cecia latanen corruit. q. p. a. f. u. n. d. a. m. e. n. t. o. r. e. g. n. a. u. t. hie sergius dyacon p. p. m. f. o. r. m. o. s. u. a. p. p. t. u. r. e. p. r. o. b. a. t. u. s. t. a. n. d. e. p. p. f. e. n. s. a. d. f. r. a. n. c. o. n. e. s. l. e. p. t. u. l. i. t. q. u. o. r. u. m. a. u. x. i. l. i. o. x. f. o. z. i. n. u. a. l. o. r. e. m. p. p. t. u. s. i. c. a. r. c. e. m. r. o. m. a. i. n. g. r. e. s. s. u. s. p. p. t. u. o. p. t. i. n. u. t. 7 i. v. l. t. o. e. m. s. u. e. r. e. p. u. l. l. e. f. o. r. m. o. s. u. d. e. s. e. p. u. l. e. r. o. e. x. t. r. a. c. t. u. 7 i. n. s. e. d. e. p. o. n. t. i. f. i. c. a. l. i. c. a. c. c. o. t. a. l. i. t. i. n. d. u. t. u. d. e. c. o. l. l. a. r. i. p. c. e. p. i. t. 7 i. n. t. y. b. e. r. u. m. i. a. c. t. a. r. i. 7 o. m. n. i. s. p. p. m. o. r. d. i. n. a. t. o. r. d. e. o. r. d. i. n. a. u. t. q. a. p. i. s. c. a. t. o. r. i. b. z. i. n. e. n. t. u. 7 i. b. a. t. i. l. i. c. a. b. t. i. p. e. t. r. i. p. o. s. i. t. u. q. u. e. d. a. s. c. o. r. u. m. y. m. a. g. i. n. e. s. a. d. o. e. a. s. s. e. 7 v. e. n. a. b. i. l. i. c. a. l. u. t. a. s. s. e. p. a. l. a. m. o. i. b. z. v. i. s. e. s. u. n. t.

Mastalsus annis. ij. mensibz. ij. et cessavit diebz. ij. natione romanus.

Lando mensibz. vi. 7 cessavit diebz. xxxi. natione romanus.

Vhes anis. xij. g. ij. d. iij. hie fuit filius sgy p. 7 epe rauenas. q. i. n. a. l. o. r. e. c. c. i. e. f. u. i. t. 7 a. b. o. i. p. l. o. i. n. u. e. n. a. t. o. d. e. p. o. s. i. t. u. s. e. h. u. i. g. a. l. i. o. 7 a. u. x. i. l. i. o. c. a. r. r. a. c. e. n. i. q. t. u. c. d. n. a. b. a. n. t. i. n. y. t. a. l. i. a. p. m. o. p. p. e. v. i. b. e. d. e. n. u. e. t. i. s. u. n. t. d. e. m. u. e. p. e. p. e. i. n. t. r. e. h. i. o. n. e. a. l. b. i. c. o. i. t. r. a. n. s. a. p. u. l. i. a. m. 3. c. a. r. r. a. c. e. n. o. s. a. p. g. a. r. i. a. l. a. n. u. e. c. a. r. r. a. c. e. n. i. s. d. u. r. u. b. e. l. l. u. h. a. b. e. n. t. e. s. v. i. c. t. o. r. e. s. e. s. s. e. t. p. o. s. t. q. r. o. m. a. i. r. e. d. i. e. r. u. n. t. a. p. l. o. r. o. m. a. n. o. e. g. a. u. d. i. o. 7 h. o. n. o. r. e. s. u. n. t. r. e. c. e. p. t. i. 3. p. e. d. i. s. c. o. r. d. i. a. i. n. t. e. n. u. e. n. i. e. n. t. e. m. i. r. c. h. i. o. d. e. v. a. b. e. e. x. p. u. l. l. u. s. i. o. r. t. o. c. a. s. t. r. u. e. x. t. r. u. e. s. i. b. i. l. e. r. e. c. e. p. t. 7 n. u. n. c. i. o. s. p. v. u. g. a. r. i. s. v. t. t. r. a. r. o. m. a. n. o. r. u. m. p. o. s. s. i. d. e. r. e. n. t. i. n. s. i. t. q. u. i. v. e. n. i. e. n. t. e. s. t. o. t. a. t. u. s. c. i. a. d. e. p. l. i. n. d. o. m. a. r. e. s. 7 f. e. i. a. s. 7 q. r. q. t. c. o. l. l. e. r. e. p. o. t. a. n. t. i. v. u. g. a. r. i. a. m. d. e. p. o. r. t. a. u. e. r. t. p. p. q. r. o. m. a. n. i. p. m. o. t. i. p. d. e. m. m. i. r. c. h. i. o. n. e. t. r. u. c. i. d. a. u. e. r. t. h. u. n. g. a. r. i. o. p. o. s. t. s. i. n. g. u. l. i. s. a. n. n. i. s. p. e. r. m. u. l. t. a. t. e. m. p. o. r. a. r. o. m. a. n. o. s. f. i. n. e. s. d. e. n. a. s. t. a. r. e. s. o. l. u. t. i. e. r. a. n. t.

Leo mensibz. vi. diebz. xv. 7 cessavit diebz. x. natione romanus.

Stephanus anis. ij. mense. i. diebz. xij. 7 cessavit d. ij. nat. rom.

Vhes annis. iij. g. x. d. xv. 7 cessavit die. i. natione romanus.

Leo annis. iij. g. vi. d. x. 7 cessavit die. i. natione romanus.

Stephanus anis. iij. g. iij. d. xv. 7 cessavit d. x. hie nat. g. manus f. i. m. u. t. i. l. a. t. u. s. a. q. u. i. b. u. s. d. a. r. o. m. a. n. u. s.

Martinus annis. iij. m. sily. vi. d. xij. 7 cessavit d. iij. nat. rom.

Agapitus anis. x. g. vi. d. x. 7 cessavit d. xij. nat. rom.

1101
1102
1103
1104
1105
1106
1107
1108
1109
1110
1111
1112
1113
1114
1115
1116
1117
1118
1119
1120
1121
1122
1123
1124
1125
1126
1127
1128
1129
1130
1131
1132
1133
1134
1135
1136
1137
1138
1139
1140
1141
1142
1143
1144
1145
1146
1147
1148
1149
1150
1151
1152
1153
1154
1155
1156
1157
1158
1159
1160
1161
1162
1163
1164
1165
1166
1167
1168
1169
1170
1171
1172
1173
1174
1175
1176
1177
1178
1179
1180
1181
1182
1183
1184
1185
1186
1187
1188
1189
1190
1191
1192
1193
1194
1195
1196
1197
1198
1199
1200

Henricus henrici filius ipavit annis. xv. Iste suscepto ipio prem suu capies i iudis mori fecit. h' ipibz
robt' wisend' viat alexiu' z cumuamū ipatores istanopolitanos. Iste robt' fuit quida francigena. qui
venit roma e exatu magno volens si possz urbem occupare. sz ille i repulso ituit regu apulie. q' paulatim
cep. hic hūit filiū regem roguū regē sculoz. z filia istantini ipatrem. mrem fridici ipatores. qui s otto
ne pmo e. Iste roguus genuit wilhelmū regē apulie. qui fuit i oibz glōsus. cui tpe regu apulie diuicys
z delichs p cetis fulgebat ignis. hys ipibz paschali ip ab h' ipatore u dū p fctato z moeto succedit ei ihes rom.
ecce cancellar' apptatus gelasius sz qz ipator elcom n mēfuar. yspanū quēda noie burdinū ipi supordinatū.
sz gelasio in duniato moeto z halyeto ibid i ipm slecto. Imperator e oibz libi assentibz exscat p ipm. ip d
halyetus roma pficiscens capto in futo burdino ab di senatu z iplo glōse suscipit. hys ipibz hugo de
sco victore parisiis claret. hoc tpe ordo templarioz ex militibz gregatus i rlm in cepit. z dei sūt
milites templi. qz i porticu sepli sedem sui ordinis statuert. henricus s impator ad cor rediens inuestitām
epoz z alioz platoz p annulū z bacm p q cū paschali ip qm plimū stendit halyeto ip libere resignauit. z
scessit p oem ipū in oibz ecclis canonicā fieri elcom. possōnes z regalia sū per. q ip sua ul' alia e ecclā dis
cordiā alienate fūant romane ecclē restituit. possōnes z aliaz eccliaz z alioz tā clericoz q laycoz. q oc
casiōne guerre sue q hūit e ecclā ablata fūant restitui fidelē disposuit. hui tpe ip halyetus z postellanū
epm pro reuēcia corpis bti iacobi apli q ibi quiescat archepm instituit. h' b'ciens libi totā enitana pūcia.
lutanamq eccliam gracia pallei decorauit.

Lotharius ipavit annis. xi. hui tpe famēs valida fuit. z fero totā ytalīā inuasit. hic ipator fcs exetit
i ytaliam parat. z cū archēpis z epis ipm innocentū romā secū duxit. petruq leonis q ipm inuasit z pelles.
i sede latanen potent ipm collocat innocentū. z in ecclā latanen ab eod' innocēto. lothari i ipatore coronā.
hic p ipy suo ano s boemos vallens. quozda suoz picipū edicoe magnā stragem suoz militū pass'
e. hic z post suā coronatōm zelo dei z ecclē accensus tamq vere catholicus z ecclē aduocatus vires
ipy dem excitauit. z rogū comite qui se s ipm creyerat. z regnū syaliē occupauit. vna e ip
innocēto apulīā potent infuit. ac fugato comite regio in syaliā stituit duce apulie comite
ramone. hūic victorie pslam nauigio sumo pontifici q plimū astuerit. Lo tpe romani s volū
tate innocēty ip senatū renouare conati sunt.

Conrad' ipavit annis. xv. hui tpe quida magr arnald' noie. pdicauit i urbe rōe rephēdēs diuicias
z sfluitates. p cui dca mlti magnates roadoz sequebant eū. Qui postea capē ad odiū clericoz e
suspensus. hui tpe ascholana capta e axamis. hui tpe ano dūi q. xxxix. fuit iohes de spibz qui annis.
ccc. lxi. vixerat a tpe hēzoli magni cui armig fuit. hic quid rex i vrmkennuort a sō b'nardo e cūctis
pene picipibz crucis hāctere i signatus. et illis ipibz locq peregrinatiois s nūm mltiplicat. Nam
de lothozingia. flandria. z anglia. cū. cc. pene nauibz pficiscunt. Gradus itaq ipator e in vena mil
titudine pegrinatōm agglus. yconū puenit. cui ludewicus rex francoz e mltā milicia p vngariā
descendens ibid aduenit. sz ibi ip dolum grecoz. qui calcem farine misceant mltū detimentū i hoibz
passi sūt. Tand' ad scām regnauit. b'ndicem e impalem n

[illegible]

Alexand' natus iustus patri senen' ex pre' ramitis. sed' annis. vii. m. vi. d. ix. hic iurat. iij. scismaticos occidit. iij. Andone cremsen. iohem trutsem. et Andone. p'um' fecit se vocari victore. Secus palchalem. Taus ha-
lyxu. Quir' innocen'. quoz tres sunt p'sbi cardina' qui p' ip'm ex'cati mala morte perierit. Istus tpe my'm
salina fuit. et elect' fuit iuventus s'ci anastasi. et albas s'ci pauli eunde locu sibi p' rege scismaticu. qui locus p'
eund' alexand' e' restitutus. hic fridicu' impatore ad concordia' ecce reuocauit. qui te illos scismaticos q' euide
ip' inuidentes fiant manu tenebat. hic duo scilia ordinauit. vnu tyronu. Aliud roe celebravit. fridicu' ipa-
toze romanoy et hamannu constantinopolitanu et guilhelm'u sylutu atq' longibardos ad concordia' reuocauit p' xv.
annos s' eius t'pibz tremotus magni fuunt p' loca. ita q' ciuitas anthiothena e' t'polis occidit atq' damascus
e' multis alijs ciuitatibz s'cisi e'. Tunc q' cithenen' ciuitas penitus cusa. et p' l'p. xx. m. hoim mortui sut. et mare retro
gradatu' vlti. et v. m. hoim i' scilia mortui s'cisi sut. hui' tpe mediolanu e' cremona et placencia et papien' ciui-
tate vna destruxert. q' ut formosior fieret ab alexandro ip' alexandra' vocauert. et p' ad petitoem longibardoy est
tu eis ep'm papien' et ep'm crucis et pallei dignitate p'mauit. eo q' fridico ipatore te et ab antiquo regibz
p'secutoribz ecce ad helisiz. **H**ic e' omne p'rimoniu b'ni pet' s'p'ter ciuitate vrbenuetana et taritana. anag-
nia ab aq' pendente usq' cepanu p' ipu. et scismaticos occupat fuisse. i' franciā t'nsiuit. ibiq' celebrato tyronu
sollemni scilio p' mare ad urbem rediens cu' messane amplius rex wilhelm' n' solu q' ip'. **A**z et ip'm do-
minu a quo tenebat regnu recongnoscens eum debito honore p'secutus est.

Urbani nati longebat sed anno .i. .m. .x. .d. .xxv. huius tempore capta est urbs a Saracenis. Qui est de transmarinis partibus cum flebilem rem audisset. pro nimio dolore obiit. Sepultusque est in ecclesia

Quoniam natus romae. sed annis. iij. d. xvi. hic ex pre iohis scolari. claustrum apud sanctum laurencium foras murum ordinauit.
et latum palatium fecit altius. et puteum ante ecclesiam equum fecit fieri.

Innoce[n]tius na[ti]v[us] campanus. exp[re] transmu[n]do s[ec]ratus in festo cathedre s[an]c[t]i petri. sed[un]d[u]m a[n]no. xxiij.
 g[ra]t[i]a. iiij. d[omi]ni. xxiij. hic quantum fuit glorio[si]s opera eius testimo[n]iu[m] p[re]s[en]t[is] i[n]t[er]p[re]tati. fecit. n. m[er]ito cetera hos-
 pitale s[an]c[t]i spiritus 7 renouavit eccl[esi]am s[an]c[t]i s[pi]rit[us]. op[er]auit de[re]tiales sermones lib[er]o[rum] de miseri[cor]d[i]e aditione
 humani g[ra]tis. 7 multa alia glorio[si]. Item dedit vniuersis eccl[esi]is in roma vnam libram argenti. pro sin-
 gulis calicib[us] earum non habentiu[m] calices argenteos tali pacto quod vende[re] eos non possit. hic eccl[esi]a
 coronauit ottonem 7 deposuit quia non seruauit fidelitatem. ¶ Hu[ic] tempore a francis cap[ti] t[er]ra

1 Doppelbl. aus Ms

Martin von Troppau:

Kaisergeschichte 851 - 900
1101 - 1150

Papstgeschichte 901 - 950
1151 - 1200

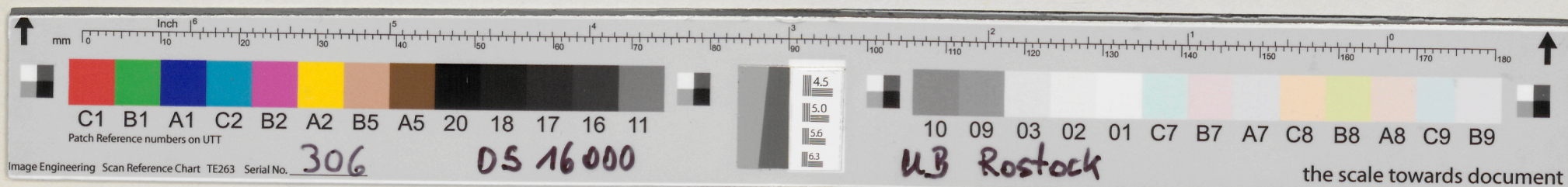

Der Rostocker Universitäts-Bibliothek

überreiche ich hiermit als Gegengabe gegen das
Wismarsche Stadtbeschblatt ein Blatt aus der 14. Markts
von Troppan

Gehorsamt
Dr F Teden,
Ratsarchivar

Wismar 19.8.83 7.

zu Fragm. histor. 3